

و بدون ترس از اشتباهشان یاد می‌گیرند. آن‌ها از طریق بازی مفاهیم علمی، ریاضی، اجتماعی و حتی عاطفی را تجربه می‌کنند؛ مثلاً روزی در کلاس ما بحث روی مفهوم کم‌وزیاد بود. اگر می‌خواستیم این مفهوم را فقط توضیح بدهیم، احتمالاً بعد از چند دقیقه حوصله بچه‌ها سر می‌رفت؛ اما وقتی با بازی مفهوم را یاد گرفتند، همه چیز تغییر کرد. من چند لیوان و توپ‌های رنگی آوردم و از آن‌ها خواستم که توپ‌ها را در لیوان‌های متعدد بیندازند و آن‌ها را با هم مقایسه کنند. بچه‌ها با خنده و هیجان بارها و بارها توپ‌ها را جابه‌جا کردند، سؤال پرسیدند و درنهایت بدون آنکه متوجه شوند، مفهوم کم‌وزیاد را یاد گرفتند.

بازی راهی برای یادگیری مهارت‌های زندگی

یادگیری فقط حفظ اعداد و رنگ‌ها نیست، بلکه کودکان از طریق بازی همکاری، صبر و مدیریت احساساتشان را هم تمرین می‌کنند. یک بار بچه‌ها را به دو گروه تقسیم کردم. از آن‌ها خواستم که با هم چین (لگو) پلی بسازند. در ابتدا و اوایل سال، هنگام انجام این تمرینات، هر کس می‌خواست ایده خودش را اجرا کند و هیچ همکاری‌ای دیده نمی‌شد؛ اما در این تمرین وقتی بچه‌ها درگیر ساختن شدند، کم‌کم یاد گرفتند که برای ساختن پل محکم باید با هم حرف بزنند، نوبت را رعایت کنند و ایده‌های هم را بپذیرند. درنهایت، وقتی پل کامل شد، نه تنها آن‌ها سازه‌ای زیبا ساخته بودند، بلکه مهارت‌های کار گروهی را هم تجربه کرده بودند.

چگونه یادگیری را از طریق بازی تقویت کنیم

برای این منظور، چند نمونه مثال می‌زنیم: **بازی‌های حرکتی:** مثلاً وقتی می‌خواهیم مفاهیم فضایی مثل بالا و پایین را آموزش دهیم، از بچه‌ها بخواهیم بپرند، خم شوند یا اشیا را در جای درست بگذارند.

بازی‌های تخیلی: کودکان عاشق بازی‌های نمایشی هستند؛ مثلاً هنگام فروشگاه‌بازی، در پروژه‌های مشاغل، آن‌ها با نقش بازی کردن هم مهارت‌های اجتماعی را یاد می‌گیرند و هم مفاهیم ریاضی مثل شمارش را تمرین می‌کنند و مفاهیم اقتصادی و مالی مثل حساب‌کردن را هم یاد می‌گیرند.

بازی‌های حسی: لمس کردن مواد گوناگون مثل خمیر بازی، گل سفال، ماسه یا آب به کودکان کمک می‌کند تا مهارت‌های حرکتی ظریف خود را تقویت کنند.

به عنوان یک معلم پیش‌دبستانی هر روز می‌بینم که وقتی یادگیری با بازی همراه باشد، کودکان نه تنها مفاهیم را بهتر می‌فهمند، بلکه با اشتیاق بیشتری آن‌ها را تجربه می‌کنند. بازی زبان طبیعی کودکان است و اگر ما بتوانیم این زبان را در آموزش به کار ببریم، یادگیری به تجربه‌ای لذت‌بخش و ماندگار تبدیل می‌شود. به قول استاد قیدر، مدرس بازی کودکان، بازی در دنیای کودکان معجزه می‌کند. باید سعی کنیم در موقع بازی خود را هم قد کودکان کنیم و با آن‌ها لحظات شادی را تجربه کنیم.

چون سروکار تو با کودک فتاد/ پس زبان کودکی باید گشاد
از نظر من، علاوه بر زبان کودکی، توان و نشاط کودکی و خلاصه حال و هوای کودکی هم باید داشته باشیم. باشد که در این راه موفق شویم! □

تجربه آنگاه همه چیز تغییر کرد

فرزانه راعی

مربی پیش‌دبستان پسرانه ناحیه یک

فرزانه راعی کارشناس ارشد شیمی است و بیازده سال سابقه کار در مراکز پیش‌دبستانی و دبستان‌های مطرح یزد را دارد. وی به مدت چهار سال است که با مؤسسه جوادالائم (ع)، در سمت مربی، در پیش‌دبستانی پسرانه ناحیه یک (مهندس افضلی‌پور) همکاری می‌کند.

در کلاس من، یادگیری یعنی کشف و تجربه و مهم‌تر از همه بازی. کودکان پیش‌دبستانی هنوز خواندن و نوشتن را یاد نگرفته‌اند؛ اما این بدین معنا نیست که یادگیری برایشان اتفاق نمی‌افتد. برعکس آن‌ها هر روز با چشمانی کنجکاو و دست‌های کوچکشان دنیا را لمس می‌کنند و از طریق بازی مهارت‌های زندگی، شناختی و اجتماعی را یاد می‌گیرند.

چرا بازی بهترین راه یادگیری است

بچه‌ها هنگام بازی آزمون و خطا دارند، آزادانه کشف می‌کنند